

ANBEFALET

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Kulturstyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3373 3373
Telefax 3391 7741

ka@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

25. oktober 2012

Fredning af Lyngby Søndre Mølle, Lyngby Hovedgade 24, Lyngby-Taarbæk Kommune

Afgørelse

Kulturstyrelsen har besluttet at frede Lyngby Søndre Mølle (1903, af Arkitekterne Valdemar og Bernhard Ingemann) Lyngby Hovedgade 24, matr. nr. 18 D Lyngby, Lyngby-Taarbæk Kommune.

Beslutningen er truffet efter § 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Baggrund

Kulturstyrelsen underrettede Dem i brev af 24. maj 2012 om, at Det Særlige Bygningssyn har indstillet Lyngby Søndre Mølle til fredning. Samtidig igangsatte styrelsen en høring herom.

Kulturstyrelsen har modtaget en bemærkning hertil fra Asger Poulsen, som med brev af 7. august 2012 har oplyst, at han finder at fredningen af Lyngby Søndre Mølle bør droppes, og der bør i stedet udarbejdes en servitut, som sikrer møllens ydre. Som begrundelse herfor anfører Asger Poulsen, at en fredning vil umuliggøre en udnyttelse af bygningen til andre formål end som museum, og konsekvensen vil blive, at bygningen kommer til at stå tom.

"Det vil være umuligt at udnytte stueetagen eller for den sags skyld også de to andre etager til erhvervslejemål, hvis der f.eks. må opsættes et laugskilt, etableres et ordentligt toilet med bl.a. varmt vand, indføres fjernvarmen, osv."
Hvis bygningen ikke kan anvendes, vil det påføre Lyngby-Taarbæk Kommune en merudgift, pga. øget vedligeholdelse af bygningen og tabt lejeindtægt.

Asger Poulsen finder, at Lyngby Søndre Mølle er et symbol på datidens arbejde med at valse mel, men finder at historien herom bør kunne fortælles uden at lave møllen om til et museum, men ved at tillade ændringer i de indre konstruktioner, så bygningen kan finde en anvendelse både til cafe og/eller butik og med udstillinger om møllen.

Kulturstyrelsen kan hertil bemærke, at en fredning af en bygning ikke er ensbetydende med, at der ikke kan foretages ændringer. Videre fremgår det af

bygningsfredningslovens § 1, stk. 2, at der ved lovens administration skal *"lægges vægt på, at de bygninger der værnes, får en hensigtsmæssig funktion, der under hensyntagen til bygningernes særlige karakter tjener til deres opretholdelse på længere sigt."*

Kulturstyrelsen deler derfor Asger Poulsens ønske om, at det fremover igen vil være muligt at anvende møllen til butik og udstillinger, og at det i den forbindelse bl.a. vil være muligt, at finde hensigtsmæssige løsninger for installation af såvel varme og toilet som for andre væsentlige fornødenheder.

Begrundelse

Kulturstyrelsen finder, at Lyngby Søndre Mølle (1903, af Arkitekterne Valdemar og Bernhard Ingemann) Lyngby Hovedgade 24, Lyngby-Taarbæk Kommune har de arkitekturhistoriske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Formål

Formålet med fredningen af Lyngby Søndre Mølle er at bevare en af de få – om ikke den eneste vanddrevne valsemølle. Hertil kommer ønsket om at sikre det kulturmiljø, der dannes af Nordre og Søndre Mølle tilsammen og samtidig sikre en del af det nationale industriminde, Mølleåen.

Arkitekturhistorie

I 1903 er historicismen som stilart på vej ud til fordel for nybarokken og klassicismen. Søndre Mølle er et udtryk for denne overgangsperiode, hvilket bl.a. viser sig i sammenstillingen af de pudsede flader og anvendelsen af røde sten som ornament.

Miljømæssig værdi

Ensemblet af Nordre og Søndre Mølle beliggende ved møllesøen er af stor miljømæssig værdi. Det er fortællingen om århundreders arbejde med at male mel til det daglige brød. Samtidig er de to møller en del af industrimiljøet Mølleåen, der er et af de 25 udpegede nationale industriminder.

Kulturhistorisk værdi

Søndre Mølle med vandreven turbine og sit helt intakte mølleinventar er af enestående kulturhistorisk værdi. Der findes ikke tilsvarende i Danmark.

Arkitektonisk værdi

Den arkitektoniske værdi udtrykker sig i bygningens bastante bygningskrop med murdekorationerne langs gesimsen og i den meget markante accentuering i gavlen af port og luger.

Bærende fredningsværdi

De bærende fredningsværdier findes i bygningens ydre udtryk med de oprindelige døre, luger og vinduer, i etagernes store rum og i det intakte mølleinventar. Samt overalt den oprindelige materialeholdning.

Anbefalinger

For at understøtte forståelsen af sammenhængen mellem Søndre og Nordre Mølle som et samlet kulturmiljø anbefales det, at området mellem møllerne behandles landskabsarkitektonisk med henblik herpå.

Klagevejledning

De kan klage over Kulturstyrelsens beslutning til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, De har modtaget dette brev.

Klagen skal sendes til Kulturstyrelsen, der sender klagen videre til kulturministeren sammen med sagens øvrige materiale.

Konsekvenser

En fredning betyder bl.a., at De skal søge Kulturstyrelsen om en tilladelse, hvis De vil foretage bygningsarbejder eller lignende, der rækker ud over almindelig vedligeholdelse.

Dette følger af § 10 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Annoncering og tinglysning

Kulturstyrelsen vil annoncere beslutningen i det lokale distrikts- og/eller dagblad og tinglyse fredningen. De vil modtage en kopi af tinglysningen, når den foreligger.

Bygningsfredningen skal respekteres af ejendommens ejer, brugere og andre indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår rettigheden er opnået.

Dette følger af § 7, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Har De spørgsmål, er De velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Mogens A. Morgen
kontorchef, arkitekt maa

BILAG VEDLAGT

- Pjecen: Når bygningen er fredet
- Oplægget fra Det Særlige Bygningssyns møde.

KOPI ER SENDT TIL

Lyngby-Taarbæk Kommune kontorchef Ole Bruun Nielsen, obn@ltk.dk

Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv stadsarkivar Jeppe Tønsberg, jt@ltk.dk

Lyngby Mølles Butik, Lyngby Hovedgade 24, 2800 Kgs. Lyngby

Kroppedal Museum, kontakt@kroppedal.dk

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, mail@bygland.dk

Bygningskultur Danmark, info@bygningkultur.dk

Europa Nostra Danmark, e.vind@mail.dk

Bygnings Frednings Foreningen BYFO, sekretariat@byfo.dk

Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring, ulla.kjaer@natmus.dk

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk Kommune, amkolring@gmail.com